

Bijlage 3. Behandeling van de adviezen, opmerkingen en bezwaren bij het ministerieel besluit tot definitieve bescherming als monument met overgangszone van Stenen windmolen Ter Rijst in Herzele

Provincie: Oost-Vlaanderen

Gemeente: Herzele, 1ste afdeling, sectie B

Objectnummer: 4.01/41027/223.1

-

Dossiernummer: 4.001/41027/105.1

Omschrijving:

Stenen windmolen Ter Rijst, Hoogstraat 171
Molenbiotoop, Hoogstraat 138, 138a, 140, 142, 144, 146, 148, 150, 152, 159, 161, 163, 165, 167, 169 en zonder nummer, Koekelberg zonder nummer en deel uitmakend van het openbaar domein (Hoogstraat en Koekelberg).

Mij bekend om gevoegd te worden bij het besluit van heden:

Brussel, 14/12/23

De Vlaamse minister van Financiën en Begroting, Wonen en Onroerend Erfgoed,

Getekend door: Matthias Diependaele (Sig)
Getekend op: 2023-12-14 15:27:21 +01:00
Reden: Ik keur dit document goed

Matthias DIEPENDAELE

1. Adviezen en opmerkingen uitgebracht voorafgaand aan de voorlopige bescherming

1.1. Adviezen uitgebracht door de departementen en agentschappen van de beleidsdomeinen Omgeving, MOW en LV

1.1.1. Beleidsdomein Omgeving

Het advies werd gevraagd op 27 januari 2023.

De Vlaamse Milieumaatschappij liet op 31 januari 2023 weten geen opmerkingen te hebben.

Het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek liet op 1 februari 2023 weten dat ze in dit dossier geen natuurwaarden zien waarover ze advies kunnen geven.

Het departement noch de overige agentschappen brachten een advies uit over de bescherming van het onroerend goed. In uitvoering van artikel 6.1.3. van het Onroerenderfgoeddecreet zijn de adviezen gunstig.

Conclusie: Het advies heeft geen invloed op het inhoudelijk dossier en het ministerieel besluit.

1.1.2. Beleidsdomein Mobiliteit en Openbare Werken

Het advies werd gevraagd op 27 januari 2023.

Het Agentschap Wegen en Verkeer liet op 2 februari 2023 weten dat het geen advies kan verlenen omdat het handelt over een adviesvraag langs een weg die niet door het Agentschap Wegen en Verkeer wordt beheerd.

Het departement noch de overige agentschappen brachten een advies uit over de bescherming van het onroerend goed. In uitvoering van artikel 6.1.3. van het Onroerenderfgoeddecreet zijn de adviezen gunstig.

Conclusie: Het advies heeft geen invloed op het inhoudelijk dossier en het ministerieel besluit.

1.1.3. Beleidsdomein Landbouw en Visserij

Het advies werd gevraagd op 27 januari 2023.

Het Departement Landbouw en Visserij bracht op 24 februari 2023 een voorwaardelijk gunstig advies uit. Het advies maakt integraal deel uit van het beschermingsdossier: *"Volgens de gegevens waarover het Departement Landbouw en Visserij beschikt, zijn er een aantal percelen in deze overgangszone in professioneel landbouwgebruik; meer bepaald percelen B1045/A, B1044/A, B1043/A, B1042/A, B1041/A, B1051, B1052 en B1056/A. Deze percelen zijn volgens het gewestplan gelegen in landschappelijk waardevol agrarisch gebied en percelen B1051, B1052 en B1056/A zijn daarenboven gelegen in herbevestigd agrarisch gebied. Met deze beleidskeuze wordt door de overheid aangegeven dat deze gronden, in HAG, behoren tot de belangrijkste landbouwpercelen, die een zekerheid omtrent het gebruik moeten bieden en waarvan de agrarische bestemming op lange termijn principieel behouden blijft. Het departement wenst te benadrukken dat in voorliggend initiatief de gangbare landbouwpraktijken op genoemde percelen altijd verzekerd moet blijven. Indien bovenstaande gegarandeerd kan worden, kan het Departement Landbouw en Visserij een voorwaardelijk gunstig advies geven inzake de voorlopige bescherming als monument met overgangszone van Stenen windmolen Ter Rijst, in Herzele."*

Antwoord: de her-bescherming van Stenen Molen Ter Rijst in Herzele als monument met overgangszone heeft geen impact op de gangbare landbouwpraktijken op genoemde percelen aangezien deze praktijken geen bijkomende windhinder veroorzaken. Conform artikel 6.1.1. van het Onroerenderfgoeddecreet kunnen de beschermingsvoorschriften overigens geen beperkingen opleggen die werken of handelingen absoluut verbieden of onmogelijk maken die overeenstemmen met de plannen van aanleg of de ruimtelijke uitvoeringsplannen van kracht in de ruimtelijke ordening, noch de realisatie van die plannen en hun bestemmingsvoorschriften verhinderen. De informatie omtrent HAG wordt aangevuld in het inhoudelijk dossier onder 2.4.2. Omgeving.

Geen enkel agentschap bracht een advies uit over de bescherming van het onroerend goed. In uitvoering van artikel 6.1.3 van het Onroerenderfgoeddecreet zijn de adviezen gunstig.

Conclusie: Het advies heeft invloed op het inhoudelijk dossier.

Het inhoudelijk dossier werd als volgt aangepast:

- Onder 2.4.2. Omgeving werd toegevoegd: *"De percelen B1051, B1052 en B1056/A zijn volgens het gewestplan gelegen in herbevestigd agrarisch gebied (HAG). Met deze beleidskeuze wordt door de overheid aangegeven dat deze gronden behoren tot de belangrijkste landbouwpercelen, die een zekerheid omtrent het gebruik moeten bieden en waarvan de agrarische bestemming op lange termijn principieel behouden blijft."*

Het advies heeft geen invloed op het ministerieel besluit.

1.2. Advies uitgebracht door de betrokken gemeente Herzele

Het advies werd gevraagd op 27 januari 2023.

Gemeente Herzele

Het college van Burgemeester en Schepenen bracht geen advies uit over deze bescherming. In uitvoering van artikel 6.1.3. van het Onroerenderfgoeddecreet is het advies gunstig.

Conclusie: het advies heeft geen invloed op het inhoudelijk dossier en het ministerieel besluit.

1.3. Advies uitgebracht door de Vlaamse Commissie Onroerend Erfgoed (VCOE)

Het advies werd gevraagd op 27 januari 2023.

De VCOE bracht op 9 maart 2023 een voorwaardelijk gunstig advies uit over de bescherming van het onroerend goed. Het advies maakt integraal deel uit van het beschermingsdossier.

Behandeling van het advies:

De commissie vraagt voor de voorlopige beschermingen als monument met overgangszone van de Stenen windmolen Ter Rijst in Herzele, de Mortiersmolen in Zwevegem, de Stenen windmolen in Ranst (Oelegem) en de Kruiskoutermolen in Erpe-Mere (Mere) de inhoudelijke dossiers en ministeriële besluiten na te kijken op tekstuele en vormelijke coherentie en waar nodig verder te standaardiseren (bijvoorbeeld oplistingsplichten windvang in ministerieel besluit en spatiëring).

Antwoord: De inhoudelijke dossiers en ministeriële besluiten worden vormelijk en tekstueel meer op elkaar afgestemd. Dit betreft aanpassingen qua lay-out (interlinie en nummering), tekstvolgorde en formulering. Daarnaast wordt bij de Stenen windmolen Ter Rijst in Herzele in de aanhef van het ministerieel besluit toegevoegd: *"Het afbakenen van deze overgangszone draagt bij tot de industrieel-archeologische waarde."* en in

artikel 4.2., 1°, c: *"Maar er wordt ook rekening gehouden met de windhinder die al bestaat door een verder afgelegen hindernis."*. In het inhoudelijk dossier wordt onder "2.2.2. Motivering van de overgangszone" de zin: *"In het kader van de windvang zijn echter alle percelen binnen een straal van 100 meter in het bijzonder relevant."* geschrappt omdat dit vermeld wordt onder "2.3.2. Afbakening overgangszone".

De commissie vraagt 'hoofdstuk 3 Beheersvisie' van elk inhoudelijk dossier aan te vullen (meer bepaald te verwijzen naar de elementen en feiten die de artikelen 3 tot en met 5 van de ontwerp ministeriële besluiten onderbouwen door aan te geven of er al dan niet een beheersplan is en of er (instandhoudings)werken noodzakelijk zijn volgens rapporten, zoals bijvoorbeeld deze van de Monumentenwacht).

Antwoord: In het Onroerenderfgoeddecreet is voorzien dat bij elke bescherming als onroerend erfgoed de beheersdoelstellingen worden opgenomen in het beschermingsbesluit. De beheersdoelstellingen omschrijven de optimale verwezenlijking van de erfgoedwaarden die aanleiding hebben gegeven tot de bescherming.

De opname van de beheersdoelstellingen in het beschermingsbesluit is een positieve evolutie, waarbij toekomstgerichte uitspraken gedaan worden over hoe het beschermd goed op termijn zou kunnen/moeten evolueren. Een beheersplan vertaalt deze visie en geeft invulling aan de beheersdoelstellingen van het beschermd onroerend erfgoed.

De beheersdoelstellingen die geformuleerd worden in artikel 3 van het ontwerp van ministerieel besluit geven bovendien een algemene, lange termijn visie op het beschermde goed en bevatten dus geen specifieke, dringende of periodieke beheersmaatregelen.

Hieruit volgt ook dat het ministerieel besluit richtinggevend is voor een mogelijk beheersplan en dat een verwijzing naar een bestaand beheersplan in een inhoudelijk dossier niet relevant is, vermits een bestaand beheersplan gestoeld is op een voorgaand ministerieel besluit. Het spreekt echter voor zich dat de herbescherming van de windmolens geen radicale wijzigingen in het beheer ervan teweeg zal brengen en dat bestaande beheersplannen dienst kunnen blijven doen.

Ook een verwijzing naar instandhoudingswerken uit de rapporten van monumentenwacht is niet zinvol. De molens zijn beschermd en worden opnieuw beschermd. Het actief behoudsbeginsel zal continu van kracht zijn. De zakelijkrechthouders en gebruikers van een beschermd goed moeten het sowieso in goede staat behouden door de nodige instandhoudings-, beveiligings-, beheers-, herstellings- en onderhoudswerken. De rapporten van monumentenwacht zijn indicatief voor de staat van het beschermde goed op een gegeven moment, wat maakt dat een opname van werken hieruit in een inhoudelijk dossier ook een zeer tijdelijk gegeven is – terwijl het actief behoudsbeginsel ten allen tijde en volgens wijzigingen omstandigheden moet voldaan worden. Het volstaat hiervoor met andere woorden niet om alleen maar de aanbevelingen van monumentenwacht op te volgen, maar hier moet continu aan voldaan worden.

De commissie vraagt voor de voorlopige beschermingen als monument met overgangszone van de Stenen windmolen Ter Rijst in Herzele, de Mortiersmolen in Zwevegem, de Stenen windmolen in Ranst (Oelegem) en de Kruiskoutermolen in Erpe-Mere (Mere) de gemaakte afweging binnen het thematisch-typologische onderzoek te verduidelijken in alle inhoudelijke dossiers, bijvoorbeeld via een overzichtstabel van de toetsing aan de decretale erfgoedwaarden en selectiecriteria.

Antwoord: de afweging van de beschermingswaardigheid van deze molens is gebeurd binnen een ruimer thematisch-typologisch onderzoek dat gepubliceerd werd in het onderzoeksrapport *Tussen hemel en aarde. Een herwaardering van het windmolenerfgoed in Vlaanderen* (2021), te raadplegen op: <https://oar.onroerendergoed.be/item/6218>. De toetsing van de relevante erfgoedwaarden en criteria voor de individuele molens is terug te vinden in de

verschillende beschermingsbesluiten en in de inhoudelijke dossiers (onder 2.1. Evaluatie van de erfgoedwaarden). Conform de gebruikelijke werkwijze bij de motivering van beschermingsbesluiten vermeldt de motivatie per erfgoedwaarde de selectiecriteria die van toepassing zijn, aangezien die samen de juridische en feitelijke overwegingen vormen die aan de grondslag liggen van de beslissing tot bescherming.

De commissie vraagt voor de voorlopige beschermingen als monument met overgangszone van de Stenen windmolen Ter Rijst in Herzele, de Mortiersmolen in Zwevegem, de Stenen windmolen in Ranst (Oelegem) en de Kruiskoutermolen in Erpe-Mere (Mere) de artikelen 3.1. van de ministeriële besluiten verder aan te vullen met beheersdoelstellingen op maat van de betreffende molens.

Antwoord: zoals al hoger geantwoord, geven beheersdoelstellingen een algemene, lange termijn visie op het beschermde goed.

Voor de Stenen windmolen Ter Rijst vraagt de commissie het verlies aan erfgoedwaarden van de verbouwde molenaarswoning te onderbouwen in het inhoudelijk dossier (o.m. met toevoeging van de vermelde fotobijlagen). Op basis van fotomateriaal erkent de commissie de negatieve impact van de verbouwing. De commissie vraagt evenwel het verlies aan erfgoedwaarden te onderbouwen in het inhoudelijk dossier. De 'bijlagen 5.2' en '5.4' met foto's waarnaar het inhoudelijk dossier (pag. 10) verwijst komen ook niet overeen met de bijlagen bij de adviesvraag.

Antwoord: Deze opmerking is terecht. De verwijzing naar de bijlagen werd aangepast en er werden aan bijlage 5.3. van het inhoudelijk 19 foto's toegevoegd van het interieur en exterieur van de molenaarswoning (foto 10-28) die aantonen dat de erfgoedwaarden ervan onherstelbaar zijn aangetast. Het verlies aan erfgoedwaarde wordt ook verder onderbouwd in het inhoudelijk dossier (onder 2.3.1. Afbakening beschermd monument) door toevoeging van: *"Tijdens een plaatsbezoek op 21 maart 2023 werd vastgesteld dat de woning tijdens de jaren 1990 tot op de grond afgebroken werd. Enkel een deel van de bakstenen kelders werd gerecupereerd. Zowel de historische als architecturale waarde zijn dus onvoldoende om de woning mee te nemen binnen de afbakening van het beschermde monument, rekening houdend met de criteria ensemblewaarde en herkenbaarheid. Op basis van de inventaris van het Onroerend Erfgoed zijn in Vlaanderen minstens tien molenaarswoningen met een veel hogere erfgoedwaarde beschermd als monument."*

Voor de Stenen windmolen Ter Rijst vraagt de commissie in de motivering van de historische waarde te verduidelijken wat bedoeld wordt met de 'relatief veel eeuwenoude onderdelen'.

Antwoord: bij heel wat maalvaardige windmolens werd het houten binnenwerk bij restauratie volledig vervangen. Bij de Stenen windmolen Ter Rijst behield men onder andere de vaste en losse berrie, de bovenlantaarn, de moerbalken, de lantaarns van de drie steenkoppels, de vangtabel, de luias en het westelijk steenkoppel. Dit wordt aangevuld in het inhoudelijk dossier (onder "2.1.1. Historische waarde") en in de aanhef van het ministerieel besluit bij de bespreking van de historische waarde.

Conclusie: het advies heeft invloed op het inhoudelijk dossier en het ministerieel besluit.

Het inhoudelijk dossier werd als volgt aangepast:

- De vier dossiers voor de voorlopige beschermingen als monument met overgangszone van de Stenen windmolen Ter Rijst in Herzele, de Mortiersmolen in Zwevegem, de Stenen windmolen in Ranst (Oelegem) en de Kruiskoutermolen in Erpe-Mere (Mere) werden vormelijk en tekstueel meer op elkaar afgestemd. Dit betreft aanpassingen qua lay-out (interlinie en nummering), tekstvolgorde en formulering. Daarnaast werd onder

"2.2.2. Motivering van de overgangszone" de zin: *"In het kader van de windvang zijn echter alle percelen binnen een straal van 100 meter in het bijzonder relevant."* geschrapt.

- Onder "2.1.1. Historische waarde" werd toegevoegd: *"Bij heel wat maalvaardige windmolens werd het houten binnenwerk bij restauratie volledig vervangen. Bij de Stenen windmolen Ter Rijst behield men onder andere de vaste en losse berrie, de bovenlantaarn, de moerbalken, de lantaarns van de drie steenkoppels, de vangsabel, de luias en het westelijk steenkoppel."*
- Onder "2.3.1. Afbakening beschermd monument" werden de verwijzing naar fotomateriaal in bijlage aangepast en werd de tekst aangevuld met: *"Tijdens een plaatsbezoek op 21 maart 2023 werd vastgesteld dat de woning tijdens de jaren 1990 tot op de grond afgebroken werd. Enkel een deel van de bakstenen kelders werd gerecupereerd. Zowel de historische als architecturale waarde zijn dus onvoldoende om de woning mee te nemen binnen de afbakening van het beschermde monument, rekening houdend met de criteria ensemblewaarde en herkenbaarheid. Op basis van de inventaris van het Onroerend Erfgoed zijn in Vlaanderen minstens tien molenaarswoningen met een veel hogere erfgoedwaarde beschermd als monument."*
- In bijlage 5.3. Documentatie werden 19 foto's toegevoegd van de huidige toestand van de molenaarswoning (foto 10-28).

Het ministerieel besluit werd als volgt aangepast:

- De vier dossiers voor de voorlopige beschermingen als monument met overgangszone van de Stenen windmolen Ter Rijst in Herzele, de Mortiersmolen in Zwevegem, de Stenen windmolen in Ranst (Oelegem) en de Kruiskoutermolen in Erpe-Mere (Mere) werden vormelijk en tekstueel meer op elkaar afgestemd. Dit betreft aanpassingen qua lay-out (interlinie en nummering), tekstvolgorde en formulering. In de aanhef van het ministerieel besluit voor de voorlopige bescherming als monument met overgangszone van de Stenen windmolen Ter Rijst in Herzele wordt toegevoegd: *"Het afbakenen van deze overgangszone draagt bij tot de industrieel-archeologische waarde."* en in artikel 4.2., 1°, c: *"Maar er wordt ook rekening gehouden met de windhinder die al bestaat door een verder afgelegen hindernis."*
- In de aanhef werd de bespreking van de historische waarde aangevuld met: *"Bij heel wat maalvaardige windmolens werd het houten binnenwerk bij restauratie volledig vervangen. Bij de Stenen windmolen Ter Rijst behield men onder andere de vaste en losse berrie, de bovenlantaarn, de moerbalken, de lantaarns van de drie steenkoppels, de vangsabel, de luias en het westelijk steenkoppel."*

1.4. Opmerkingen van de zakelijkrechthouders

De opmerkingen werden gevraagd op 27 januari 2023.

De zakelijkrechthouders gaven geen opmerkingen over deze bescherming. Wel vroegen verschillende zakelijkrechthouders van onroerende goederen in de voorgestelde overgangszone schriftelijk of telefonisch verduidelijking. Deze verduidelijking werd gegeven via mail of telefoon en de betekenisbrief werd aangepast in functie van toekomstige beschermingen met overgangszone.

Conclusie: de opmerkingen hebben geen invloed op het inhoudelijk dossier en het ministerieel besluit.

1.5. Aanvullingen

Op basis van de adviezen en opmerkingen bij een aantal voorstellen tot her-bescherming van windmolens als monument met een overgangszone in functie van het vrijwaren van de windvang, blijkt het nuttig om te verduidelijken dat niet alleen een zone van 100 meter rond

de molen van cruciaal belang is voor de windvang maar dat een zone van 400 meter rond de molen invloed kan hebben op de windvang (bijvoorbeeld op: <https://nl.wikipedia.org/wiki/Molenbiotoop>, laatst geraadpleegd op 24 april 2023). Dit gebeurt in het inhoudelijk dossier onder 2.3.2. Afbakening overgangszone en in het MB onder de aanhef (*"voor de windvang is de volledige zone van 100 meter rond de molen van cruciaal belang en kan een zone van 400 meter rond de molen invloed hebben."* Dit verklaart waarom de overgangszones soms ruimer zijn dan 100 meter, met name aan de zuidwestzijde (de overheersende windrichting).

Omwille van de duidelijkheid worden in artikel 3.2. twee beheersdoelstellingen die betrekking hebben op een verbetering van de huidige toestand expliciet als wenselijk geformuleerd. Om dezelfde reden wordt in artikel 4.2. b) enkel nog de verwijzing naar de maximale windreductie (factor 0,3) en bijhorende maximale hoogte van de hindernissen vermeld. De verwijzing naar de optimale windreductie (factor 0,2) en bijhorende maximale hoogte van de hindernissen wordt weggelaten.

Ook op basis van de adviezen en opmerkingen bij een aantal voorstellen tot her-bescherming van windmolens als monument met een overgangszone in functie van het vrijwaren van de windvang, blijkt het nuttig om te verduidelijken dat windhinder veroorzaakt door beplanting beperkter is dan windhinder veroorzaakt door bebouwing van dezelfde omvang, onder andere door de mogelijkheid tot snoeien en het jaarlijks, seizoensgebonden verlies aan loof bij beplanting. Een vervanging van windhinderende beplanting door bebouwing van eenzelfde omvang betekent dus een bijkomende windhinder en gaat in tegen de beheersdoelstellingen van het ontwerp van ministerieel besluit. Bestaande beplanting kan bij bebouwing dus niet als motivering gebruikt worden voor afwijkingen van de richtlijnen zoals omschreven in artikel 4.2., 1°, a en b van het ontwerp van ministerieel besluit. Om dit te verduidelijken wordt aan artikel 4.2., 1°, c van het ontwerp van ministerieel besluit (voor *"Voor bebouwing"*) toegevoegd: *"Dergelijke afwijkingen op basis van bestaande hindernissen zijn enkel mogelijk indien de nieuwe hindernis gelijkaardig is aan de bestaande. Gelijkaardig verwijst in deze naar het onderscheid tussen beplanting, bebouwing en grondwerken."*

In bijlage 2. Fotoregistratie bij het ontwerp van ministerieel besluit wordt de vermelding van de verbouwde molenaarswoning (foto 8-9) verwijderd omdat deze woning geen erfgoedelement is.

Conclusie: de aanvullingen hebben invloed op het inhoudelijk dossier en het ministerieel besluit.

Het ministerieel besluit werd als volgt aangepast:

- In de aanhef werd *"garandeert ze de windvang, aan de andere zijden is het mogelijk de windvang te behouden of te verbeteren"* vervangen door: *"voor de windvang is de volledige zone van 100 meter rond de molen van cruciaal belang en kan een zone van 400 meter rond de molen invloed hebben"*.
- In artikel 3.2. werden twee beheersdoelstellingen die betrekking hebben op een verbetering van de huidige toestand expliciet als wenselijk geformuleerd.
- In artikel 4.2., 1°, b) werd de verwijzing naar de optimale windreductie (factor 0,2) en bijhorende maximale hoogte van de hindernissen weggelaten.
- In artikel 4.2., 1°, c) werd toegevoegd (voor *"Voor bebouwing"*): *"Dergelijke afwijkingen op basis van bestaande hindernissen zijn enkel mogelijk indien de nieuwe hindernis gelijkaardig is aan de bestaande. Gelijkaardig verwijst in deze naar het onderscheid tussen beplanting, bebouwing en grondwerken."*
- In Bijlage 2. Fotoregistratie werd in het onderschrift van foto 8-9 de vermelding *"met verbouwde molenaarswoning"* geschrapt.

Het inhoudelijk dossier werd als volgt aangepast:

- Onder *"2.3.2. Afbakening overgangszone"* werd de zin *"Dit wordt algemeen beschouwd als cruciaal voor de windvang"* aangevuld met *"maar een zone van 400 meter rond de molen kan hierop invloed hebben."*

1.6. Conclusie voorafgaand aan de voorlopige bescherming

De uitgebrachte adviezen hebben invloed op het inhoudelijk dossier en het ministerieel besluit.

Het inhoudelijk dossier werd als volgt aangepast:

- De dossiers voor de voorlopige beschermingen als monument met overgangszone van de Stenen windmolen Ter Rijst in Herzele, de Mortiersmolen in Zwevegem, de Stenen windmolen in Ranst (Oelegem) en de Kruiskoutermolen in Erpe-Mere (Mere) werden vormelijk en tekstueel meer op elkaar afgestemd. Dit betreft aanpassingen qua lay-out (interlinie en nummering), tekstvolgorde en formulering.
- Onder "2.1.1. Historische waarde" werd toegevoegd: *"Bij heel wat maalvaardige windmolens werd het houten binnenwerk bij restauratie volledig vervangen. Bij de Stenen windmolen Ter Rijst behield men onder andere de vaste en losse berrie, de bovenlantaarn, de moerbalken, de lantaarns van de drie steenkoppels, de vangsabel, de luias en het westelijk steenkoppel."*
- Onder "2.2.2. Motivering van de overgangszone" werd de zin: *"In het kader van de windvang zijn echter alle percelen binnen een straal van 100 meter in het bijzonder relevant."* geschrapt.
- Onder "2.3.1. Afbakening beschermd monument" werden de verwijzing naar fotomateriaal in bijlage aangepast en werd de tekst aangevuld met: *"Tijdens een plaatsbezoek op 21 maart 2023 werd vastgesteld dat de woning tijdens de jaren 1990 tot op de grond afgebroken werd. Enkel een deel van de bakstenen kelders werd gerecupereerd. Zowel de historische als architecturale waarde zijn dus onvoldoende om de woning mee te nemen binnen de afbakening van het beschermde monument, rekening houdend met de criteria ensemblewaarde en herkenbaarheid. Op basis van de inventaris van het Onroerend Erfgoed zijn in Vlaanderen minstens tien molenaarswoningen met een veel hogere erfgoedwaarde beschermd als monument."*
- Onder "2.3.2. Afbakening overgangszone" werd de zin *"Dit wordt algemeen beschouwd als cruciaal voor de windvang"* aangevuld met *"maar een zone van 400 meter rond de molen kan hierop invloed hebben."*
- Onder "2.4.2. Omgeving" werd toegevoegd: *"De percelen B1051, B1052 en B1056/A zijn volgens het gewestplan gelegen in herbevestigd agrarisch gebied (HAG). Met deze beleidskeuze wordt door de overheid aangegeven dat deze gronden behoren tot de belangrijkste landbouwpercelen, die een zekerheid omtrent het gebruik moeten bieden en waarvan de agrarische bestemming op lange termijn principieel behouden blijft."*

Het ministerieel besluit werd als volgt aangepast:

- De besluiten voor de voorlopige beschermingen als monument met overgangszone van de Stenen windmolen Ter Rijst in Herzele, de Mortiersmolen in Zwevegem, de Stenen windmolen in Ranst (Oelegem) en de Kruiskoutermolen in Erpe-Mere (Mere) werden vormelijk en tekstueel meer op elkaar afgestemd. Dit betreft aanpassingen qua lay-out (interlinie en nummering), tekstvolgorde en formulering.
- In de aanhef werd de bespreking van de historische waarde aangevuld met: *"Bij heel wat maalvaardige windmolens werd het houten binnenwerk bij restauratie volledig vervangen. Bij de Stenen windmolen Ter Rijst behield men onder andere de vaste en losse berrie, de bovenlantaarn, de moerbalken, de lantaarns van de drie steenkoppels, de vangsabel, de luias en het westelijk steenkoppel."*
- In de aanhef werd bij de motivering van de overgangszone de zinsnede *"en garandeert ze de windvang, aan de andere zijden is het mogelijk de windvang te behouden of te verbeteren."* vervangen door *"maar voor de windvang is de volledige zone van 100 meter rond de molen van cruciaal belang en kan een zone van 400 meter rond de molen invloed hebben."* en er werd toegevoegd: *"Het afbakenen van deze overgangszone draagt bij tot de industrieel-archeologische waarde."*
- In artikel 3.2. werden twee beheersdoelstellingen die betrekking hebben op een verbetering van de huidige toestand expliciet als wenselijk geformuleerd.

- In artikel 4.2., 1°, b) werd de verwijzing naar de optimale windreductie (factor 0,2) en bijhorende maximale hoogte van de hindernissen weggelaten.
- In artikel 4.2., 1°, c) werd toegevoegd: *"Maar er wordt ook rekening gehouden met de windhinder die al bestaat door een verder afgelegen hindernis."*
- In artikel 4.2., 1°, c) werd toegevoegd (voor "Voor bebouwing"): *"Dergelijke afwijkingen op basis van bestaande hindernissen zijn enkel mogelijk indien de nieuwe hindernis gelijkaardig is aan de bestaande. Gelijkaardig verwijst in deze naar het onderscheid tussen beplanting, bebouwing en grondwerken."*
- In bijlage 2. Fotoregistratie werd in het onderschrift van foto 8-9 "met verbouwde molenaarswoning" verwijderd.

2. Adviezen en bezwaren uitgebracht na de voorlopige bescherming en voorafgaand aan de definitieve bescherming

2.1. Openbaar onderzoek en hoorrecht

Gemeente Herzele organiseerde het openbaar onderzoek van 28 augustus 2023 tot en met 26 september 2023. Het proces-verbaal maakt integraal deel uit van het beschermingsdossier.

Tijdens het openbaar onderzoek werden geen bezwaren ingediend.

Geen enkele zakelijkrechthouder beriep zich op het hoorrecht en vroeg gehoord te worden door het agentschap.

2.2. Aanvullingen

Koekelberg 5 werd ten onrechte vermeld in artikel 1 van het ministerieel besluit tot voorlopige bescherming als monument met overgangszone van de Stenen windmolen Ter Rijst in Herzele als onroerend goed dat beschermd wordt als overgangszone bij het monument. Dit adres wordt geschrapt in artikel 1 van het ministerieel besluit tot definitieve bescherming als monument met overgangszone van de Stenen windmolen Ter Rijst in Herzele.

Om in het ministerieel besluit duidelijker aan te geven dat er sprake is van twee verschillende mogelijkheden tot afwijking onder Art. 4.2. 1°, c), wordt in deze alinea een onderverdeling gemaakt vóór *"Dit is het geval voor een hindernis"* en vóór *"Voor bebouwing kan verder in beperkte mate afgeweken worden"*.

In het inhoudelijk dossier wordt onder 3.3. Toelatingsplichtige handelingen voor het beschermd onroerend goed, de zin *"Voor alle werken die stedenbouwkundig vergunningsplichtig zijn, of waarvoor een omgevingsvergunning, milieuvergunning of natuurvergunning nodig is, vraagt de vergunningverlenende overheid advies aan het agentschap Onroerend Erfgoed van de Vlaamse overheid."* vervangen door *"Als voor de handelingen aan of in beschermde goederen een omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen of voor het verkavelen van gronden, een omgevingsvergunning voor de exploitatie van een gedeelde inrichting of activiteit, een vergunning, toelating, machtiging, ontheffing of afwijking overeenkomstig de bepalingen van het Bosdecreet van 13 juni 1990, het decreet van 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu of het decreet van 25 april 2014 betreffende de omgevingsvergunning vereist is, vraagt de vergunningverlenende overheid advies aan het agentschap Onroerend Erfgoed van de Vlaamse overheid."*

Conclusie:

De aanvulling heeft invloed op het ministerieel besluit. Het ministerieel besluit wordt als volgt aangepast:

- In artikel 1 wordt Koekelberg 5 geschrapt als onroerend goed dat beschermd wordt als overgangszone bij het monument;

- In artikel 4.2. 1°, c) wordt ter verduidelijking een onderverdeling in de tekst toegevoegd.

De aanvulling heeft invloed op het inhoudelijk dossier. Het inhoudelijk dossier wordt als volgt aangepast:

- onder 3.3. Toelatingsplichtige handelingen voor het beschermd onroerend goed, wordt de zin *"Voor alle werken die stedenbouwkundig vergunningsplichtig zijn, of waarvoor een omgevingsvergunning, milieuvergunning of natuurvergunning nodig is, vraagt de vergunningverlenende overheid advies aan het agentschap Onroerend Erfgoed van de Vlaamse overheid."* vervangen door *"Als voor de handelingen aan of in beschermde goederen een omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen of voor het verkavelen van gronden, een omgevingsvergunning voor de exploitatie van een gedeelde inrichting of activiteit, een vergunning, toelating, machtiging, ontheffing of afwijking overeenkomstig de bepalingen van het Bosdecreet van 13 juni 1990, het decreet van 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu of het decreet van 25 april 2014 betreffende de omgevingsvergunning vereist is, vraagt de vergunningverlenende overheid advies aan het agentschap Onroerend Erfgoed van de Vlaamse overheid."*

2.3. Conclusie

Aangezien er geen adviezen of bezwaren werden uitgebracht na de voorlopige bescherming en voorafgaand aan de definitieve bescherming, hebben deze geen invloed op het inhoudelijk dossier of het ministerieel besluit.

De aanvulling heeft invloed op het ministerieel besluit. Het ministerieel besluit werd als volgt aangepast na de voorlopige bescherming:

- In artikel 1 werd Koekelberg 5 geschrapt als onroerend goed dat beschermd wordt als overgangszone bij het monument.
- In artikel 4.2. 1°, c) werd ter verduidelijking een onderverdeling in de tekst toegevoegd.

De aanvulling heeft invloed op het inhoudelijk dossier. Het inhoudelijk dossier werd als volgt aangepast na de voorlopige bescherming:

- onder 3.3. Toelatingsplichtige handelingen voor het beschermd onroerend goed, werd de zin *"Voor alle werken die stedenbouwkundig vergunningsplichtig zijn, of waarvoor een omgevingsvergunning, milieuvergunning of natuurvergunning nodig is, vraagt de vergunningverlenende overheid advies aan het agentschap Onroerend Erfgoed van de Vlaamse overheid."* vervangen door *"Als voor de handelingen aan of in beschermde goederen een omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen of voor het verkavelen van gronden, een omgevingsvergunning voor de exploitatie van een gedeelde inrichting of activiteit, een vergunning, toelating, machtiging, ontheffing of afwijking overeenkomstig de bepalingen van het Bosdecreet van 13 juni 1990, het decreet van 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu of het decreet van 25 april 2014 betreffende de omgevingsvergunning vereist is, vraagt de vergunningverlenende overheid advies aan het agentschap Onroerend Erfgoed van de Vlaamse overheid."*